

Andunge

Andungen beprövad entypsbåt

Andungen är en rasande trevlig liten båt. God som kappseglare och som turbåt försedd med den idealiska damskons kännetecken: Liten utanpå, men stor inuti.

ANDUNGEN BEPRÖVAD ENTYPSBÅT

Andungen är en rasande trevlig liten båt. God som kappseglare och som turbåt försedd med den idealiska damskons kännetecken: »Liten utanpå, men stor inuti».

✪ I de göteborgska och bohuslänska farvattnen har Andungen i det närmaste tio år på nacken, men dess norska historia sträcker sig tillbaka till 1947 då den lancerades av Blakstad Seilforening — konstruktören heter annars Thorwald Gjerdrum. I Norge upptäcktes båten av unga göteborgsseglare på besök och efter en del sonderingar skaffade Mats Seldén i Långedrag de första exemplaren. Trots att föret i portgången var en smula trögt växte sig klassen starkare och nu finns det ett 60-tal i landet — denna säsong även tre på ostkusten.

Andungen är en strikt reglerad entyps-båt och ägarna bedriver ett intensivt och intresserat kappseglande, som får en stark stimulans av att båtarna är varandra så lika som tänkbart är. Som långfärdsbåt för ungdomar och unga familjer visade den sig alldeles utmärkt trots att övernattnings-möjligheterna är vad man brukar kalla »campingmässiga» — under kapellet sover man ledigt fyra på den breda, fria durken.

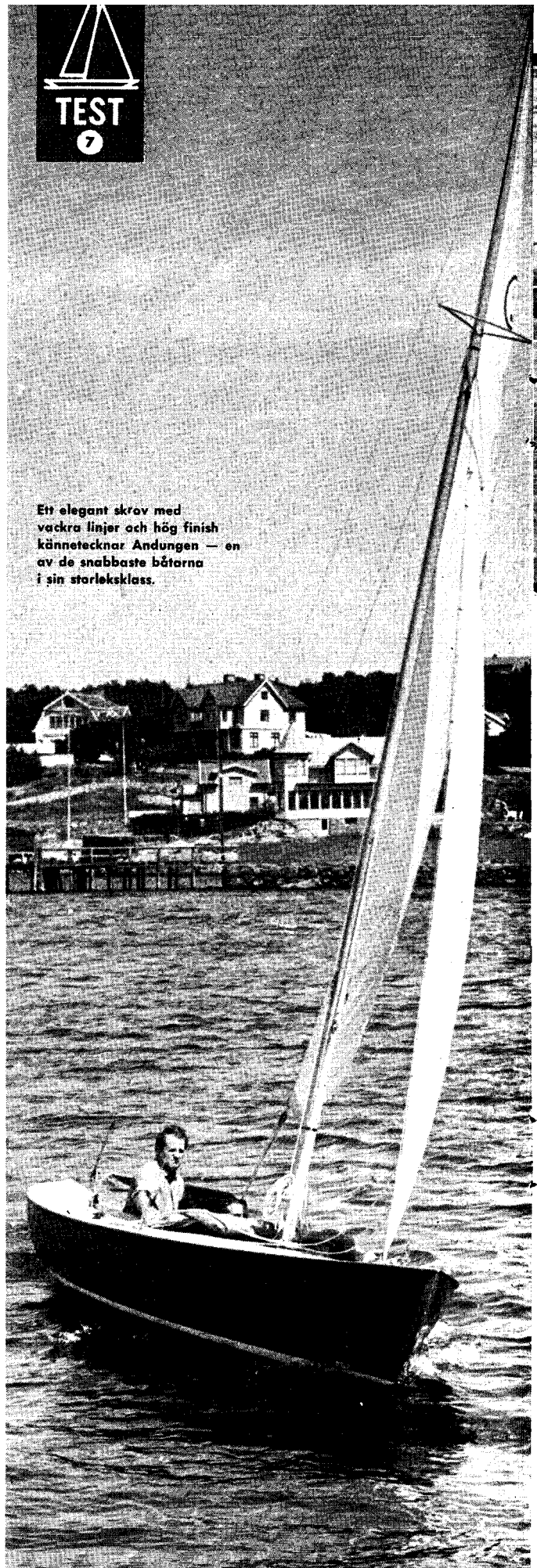
Det diskuterades länge om Andungen skulle få vara med i 24-timmarsseglingarna. Man tyckte den var i minsta laget, därtill inte ruffad, hade inte fast penry osv. Men motståndet övervanns och sedan 1960 är Andungen med i dessa ofta ganska krävande dygnsseglatser. Resultaten har överlag varit goda. I vårseglingen i år toppade två andungar sin klass och den bästa hade lagt bakom sig inte mindre än 83,6 distansminuter, vilket är väl så bra som de flesta folkbåtar.

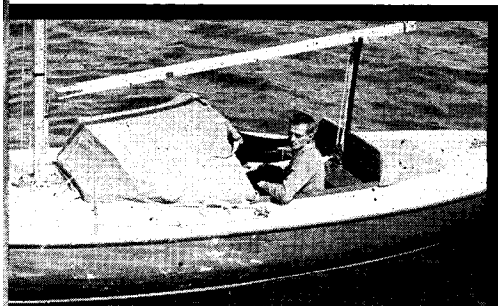
Andungen är en spetsgattad båt med mycket eleganta linjer. Det lätt drivna skrovet är byggt av mahogny på kravell, däckat med rymlig sittbrunn. Det är byggt »på plankor», det vill säga skrovet har inte nedbyggt kölsvin utan kölen sitter fastbul-tad under botten. Kölen är djup och kort, rodret sitter på kölens akterkant, vilket gör att rorkulten och därmed också rors-mannen får en ovanligt förlig placering.

Foto: Helger Kanold

Ett elegant skrov med vackra linjer och hög finish kännetecknar Andungen — en av de snabbaste båtarna i sin storleksklass.

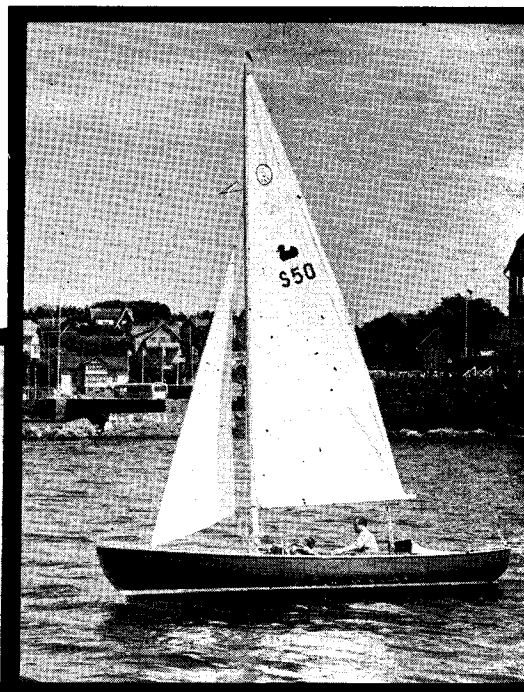
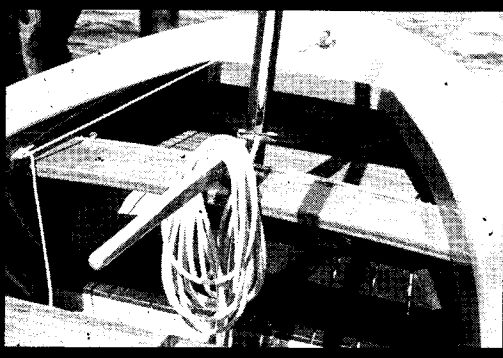
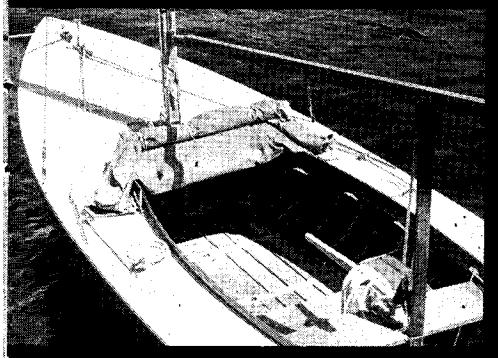

Suffletten är delbar. Främre delen kan sitta uppe under segling och bildar sprayhood.

Under fördäck stora stuvningsutrymmen. Rorsmanstoften går att ta bort på natten.

Här ses rorets förliga placering och sittbrunnen med »svärmorsplatsen» där bakom.

Den 600 kg tunga Andungen har en segelyta på 13 kvm. Spinnakern är på 14 kvm. ▷

Det är emellertid inte så dumt. Dels blir det en extra sittbrunn bakom rodret — den s. k. svärmorsplatsen — dels kommer rorsmannen att sitta vid båtens bredaste del och har därigenom lättare att med sin tyngd motverka krängningarna.

Andungen för 13 kvm segel i sin lätt-skötta rigg, därav 3,5 kvm i focken. Rigggen har fiolstag och enkla vant, fockstag och häckstag. Bommen är »planka på kant», storseglet är försett med löddror för revlina. Numera används endast segel av syntetiskt material. Vid kappsegling kompletteras seglen med en spinnaker på 14 kvm. Genua får inte användas men en del andungeseglare har använt sådana med gott resultat på sina turseglingar. Till båten hör ett kapell eller snarare en sufflett som sätts med bågar och alltså är oberoende av bommen. Suffletten är delbar och dess främre del kan sitta uppe under segling och tjänstgör då som »sprayhood».

Eftersom Andungen används så mycket för kappsegling har man inte velat betunga den med några fasta bekvämligheter för övernattnings och hushåll ombord. Övernattningen sker på madrasser på durken och de grunkor man behöver för övrigt kan med fördel stuvas i några av dessa praktiska hängkorgar av plastad ståltråd som finns i handeln. Med gott humör och ordningssamhet går det mycket bra — det finns andungeseglare som ligger ute med sina båtar i många veckor utan att finna livet obekvämt. Men det kräver suffletten och vackert väder...

Anordningarna för fall och skot är enklast tänkbara, de rätta placeringarna har utexperimenterats under nästan tio år och där finns ingenting att anmärka. Storseglet skotas emellertid på skena bakom rorsmannen och det kan vara litet avigt i början. Skenan går tvärs över båten och ger alltså möjlighet till hård skotning bordvarts, vilket är mycket effektivt.

Att provsegla en Andunge är att göra en angenäm bekantskap. Den är mycket lättmanövrerad och vänder »på en femöring». Stagvändningarna går därför mycket snabbt och accelerationen är ögonblicklig. Båten är mycket känslig på rodret, inte minst på undanvindsbogarna och man måste koncentrera sig på minsta möjliga roderrörelser. Lika känslig är båten för skotningen som måste bli rena precisionsarbetet om man skall få mesta möjliga ur henne. Hon går högt i vinden, men en så lätt båt får naturligtvis inte »pinas» på minsta sätt. Men i trånga håll är det en fröjd att kryssa med henne genom de snabba vändningarna och hennes sätt att omedelbart vara på bettet på den nya bogen.

Genom sin goda bredd, 1,81 mot en längd i vattenlinjen på 5,82, och sin väl utlagda spantruta är Andungen en formstuv båt som bär sina segel länge. På västkusten är Andungen med och kappseglar med fulla segel ända upp till en vindhastighet av 15—18 m/sek, men då har förstas besättningen fullt arbete med att »burka».

Hon går mycket fint i all slags sjö. Förskippets utformning gör att hon slår sjön ifrån sig mycket effektivt. Akterskeppet är bärigt och dras ned ytterst obetydligt även vid hård läns, där annars de äldre spetsgattade båtarna brukar ha sin svaga punkt. Sina bästa egenskaper visar Andungen kanske i havssjö där hon vakar utomordentligt.

Den enkla sunda konstruktionen och frånvaron av alla onödiga »prydnader» i form av »snobbränder» m. m. gör att Andungen är mycket lätt att sköta och vårutrusta. Rigggen ger kappseglaren stora möjligheter till utslagsgivande trimning — det är t. ex. helt otänkbart att hävda sig

i klassen om man inte har reglerbart häckstag.

Andungen säljs i Sverige av Firma Per Seldén, Långedrag, Göteborg V, i vars regi båten seriebyggs med ensamrätt. Försäljningen på ostkusten handhas av Ebewe Marin i Stockholm. Beträffande utrustningen har beställaren stora möjligheter att plocka i en speciell prislissa. En standardutrustad Andunge kostar i dag 8.750 kr, kapell blir 350 kr extra och en fullt kappsegelsklar båt går på 9.925 kr.

TEST

Konstruktör: Thorwald Gjerdrum, Norge.
Bygge och försäljning: Firma Per Seldén, Långedrag, Göteborg V.

Byggnadssätt: 15 mm bordläggning av mahogny på kravell, basade spant av ask, balkvägare och däcksbalkar av furu, däck av marinplywood, durkar av mahogny och obehandlad teak, sargar av mahogny, köl, stävar och knän av ek, köl av furu med barlastkölv av järn (250 kg). Mast och bom limmade, massiva av gran. Alla skruvar av rödgods. Rigg, beslag och övrig utrustning enligt särskild utrustningslista.

Dimensioner: Längd över allt 6,74 m, längd i vattenlinjen 5,82 m, bredd 1,81 m, djupgående 0,80 m, totalvikt ca 600 kg. Storsegel 9,5 kvm, fock 3,5 kvm, spinnaker 14 kvm.

Pris: Standardutrustad 8.750 kr, kappsegelsutrustad 9.925 kr. Kapell 350 kr, spinnaker 500 kr.